



Zabayno - humoristična nedeljska priloga „Dnevu“.



Ruski stric se je prebudil . . .

Glose.

Odkar so slavni Redli državo nam zasedli, povsod za svetle krone lahko dobiš špijone.

Za domovino špicelj vsak si že lasti zasluge, da skril bi izdajalstva znak, sam denuncira druge.

Za dni bodoče imamo pri nas le slabe nade, ker, kar sloni na špiceljnih, to s špiceljni propade.

Molitev za moža.



Župnik: No, Mica, ali še zmirom moliš za prvega moža, da bi bil rešen iz vič?

Mica: »Ne, ne, za drugega...«

Župnik: Za drugega? Ta je pa še živ, saj še ni umrl.

Mica: I, seveda. Zato pa molim, da bi kmalu v vice prišel, mrcina!...«

Ljuba Neža!

Kaj mora delati minister, ako dobi nahod? »Edinost« je poročala, da je San Giuliano dobil v Opatiji mal nahod in da je zato moral »čuvati dom«.

*

Trgovec (svojemu vajencu, ko mu naloži težek koš na rame): »Ako bi imel pasti, postavi prej koš lepo na tla, potem šele padi, da se preveč škode na naredi.«

Moje skušnje s špijoni.

Tudi špiceljni so ljudje, samo s to razliko, da jih smatra vlada za boljše, nego druge državljane, drugi državljani pa jih smatrajo za slabše. Od l. 1912. sem že pod policijskim nadzorstvom in tako sem imel priliko govoriti z več špiceljni, ki se imenujejo tudi detektivi. Hodili so za menoj cel dan, celo zvečer sem pogledal pod posteljo, če se ni tam naselil kak špicelj. Tudi pri jedi nisem imel miru. Vsak dan so jedli v isti sobi, kakor jaz in so pazili nato, če bom naročil srbsko rižoto. Jaz pa srbske rižote nisem naročil — pa ne zato, ker bi se bil morebiti bal špiceljnov — ampak zato, ker ni bila niti srbska, niti dobra. Zelodec pa je tudi pri meni internacijonalen prebavljaj in zabavljaj.

Navadno se spozna detektiva ali špiceljna po tem, da se ne upa človeku pogledati v obraz. Vedno imate občutek, da govorite s človekom, ki ga je sram.

Vsak špicelj poskuša na kak način seznaniti se z onim, ki ga zalezuje. Navadno se približa s tem, da začne zabavljati čez vlado in čez Avstrijo. Enkrat sem z nekim špiceljnom govoril o državi. Rekel je, da je špicelj — ampak sicer pošten človek, in da je boljše za državo, če so za špiceljne pošteni ljudje, nego če bi bili drugi. Prišla sva do tegale zaključka: država plačuje slabe ljudi, da zalezujejo poštene državljane. Posledica tega je, da pošteni državljani postanejo nepošteni. Ker je danes vedno več ljudi, ki nimajo dela in bi radi na lahek način zaslužili denar, je vedno več špiceljnov. Vlada vzame v službo vsakogar, ki se ponudi. Na ta način bo kmalu polovica državljanov — špiceljnov. Ti bodo plačani zato, da bodo dobri državljani, druga polovica pa bodo veleizdajalci. Tako ne bo v državi nobenega človeka več, ki bi bil sam po sebi dober državljan, — to pa pomeni konec države. Kajti: ako so ljudje samo še za denar dobri državljani — potem bi morala država vse državljane plačevati — tega pa ne zmore. Zato bi morala napovedati konkurz.

Vojna v Mehiki.

Amerikanci
in Mehikanci,
gredo na boj
o, joj, o joj —
pa ne zaradi mej —
ampak za — petrolej.

Madžari.

Da bo nasilje mažarsko
na varnem spred in zad,
na Dunaj eni romajo,
a drugi v Petrograd.

Poslanec

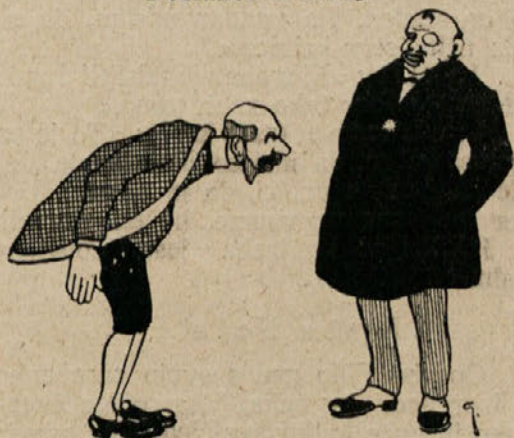
v treh slikah.

1. Poslanec in volilci.



.... Jaz pa vam pravim: nobenega hlapčevstva več. Mi ne prosimo milosti, mi zahtevamo svojih pravic. Mi smo enakopravni državljani in vlada nam mora dati, kar nam gre. Zato proč s hlapčevstvom, proč s ponižnostjo, proč s hlapčevstvom. Le odločnim se pravice dele. Mi nismo berači in ne bomo prosili; ako vlada nas ne prizna, bomo pokazali, da si znamo drugod poiskati svoje pravice... (Odobrovanje.)

Poslanec in lakaj.



Poslanec: Ali je gospod minister doma?

Lakaj: Doma je, gospod poslanec!

Poslanec: Naznanite me, prosim.

Takoj moram govoriti z njim.

Lakaj: Takoj, gospod poslanec.

3. Poslanec in minister.



Poslanec: Klanjam se, gospod minister, ponižno prosim, gospod minister, oprostite, da zopet nadlegujem — saj veste, volilci, hm, oprostite vprašanju...

Ljuba Neža!

Neki župnik je povabil некоč svoje prijatelje na gostijo, pri kateri so se udeleženci posluževali srebrnih žlic.

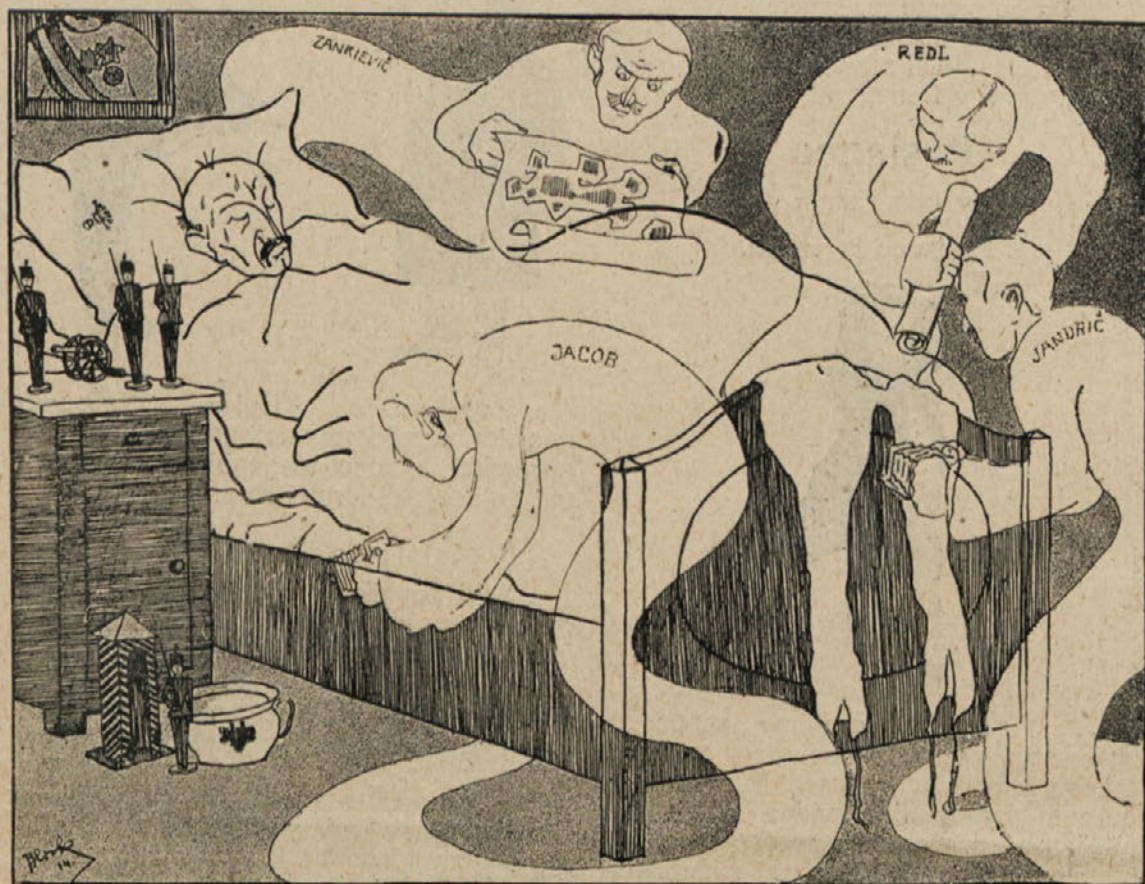
Povabljeni so se po srečno uspeli mastni pojedini vrnili na svoje domove. A naslednji dan zapazi kuharica na svojo veliko žalost, da manjka jedna srebrna žlica ter sporoči to vsa v skrbeh svojemu župniku. Temu je v njegovi bistroumnosti koj šinilo v glavo, da je morda žlico ukradel nekdo od gostov in pošlje ves razburjen okrožnico na udeležence bivše gostije, z vsebino: »Predragi v Kristusu! Povabil sem vas, pogostil in pošteno ste se pri meni zabavali, a nekdo izmed vas ni bil vreden moje naklonjenosti, kajti ukradel mi je srebrno žlico. Ako ima še kaj krščanske vesti, naj mi jo nemudoma vrne.« Drug za drugim dobivajo okrožnico v roke, a vsak jo odpošlje z obžalujočo opazko, da je nedolžen, naslednjemu udeležencu dalje. Nazadnje pa tudi pride okrožnica nekemu mlademu kaplančku v roko in ta naznani župniku: »Častiti gospod župnik! Zahvaljujemo se Vam za ljubeznjivi sprejem, lepo je bilo od Vas, da ste nas pogostili, a lepo ni od vas, da že 14 dni niste spali v svojej lastni postelji, kajti sicer bi bili pogrešano žlico brezdvomno dobili pod odejo Vaše postelje!« (Omenjeni kaplan je bil namreč skril žlico pod odejo župnikove postelje.)

Ljuba Neža!

Gospod Jona si je kupil nov slamnik; ko pride domov, vpraša svojo ženo: »Ema, ali se ti dopade ta slamnik?«

Ona: »Oj, kako je lep, ko ga vidim, se mi kar jezik ustavi.«

Nočni strahovi zunanjega ministra.



Špijoni.

Pri telefonu.

Dr. Lampe (Jakliču): »Halo! Ali veste, da je Slapšak nekaj podpisal v korist učiteljstva? To je vendar pohujšanje! Kaj mislite ukreniti?«

Jaklič: »Zvedel sem to. Takoj se pogovorim z njim.«

Jaklič (Slapšaku): »Halo! Na noge!«

Slapšak: »Jaz sem vedno na nogah, kadar stojim. Kaj želite?«

Jaklič: »Vi ste nekaj podpisali za skupno korist učiteljstva. Kaj pa vendar mislite, ali niste Slomškar?«

Slapšak: »Slomškar sem, pa sem tudi učitelj. Bedo in pomanjkanje pa čutimo vsi učitelji, posebno pa oni z družino. Mislil sem, da...«

Jaklič (ga pretrga): »Kaj mislil? Za Slomškarja mislim že jaz. Ali ne veste, da ne smemo imeti nič skupnega z neslomškarji? Še v nebesa ne maram z njimi! Popravite, kar se da, pa tudi Petričevo

izjavo potrebujemo v »Slovincu«, ker škili v Ljubljano. Ali slišite?«

Slapšak: »O slišim pa, saj imate dober telefon. Pa vendar mislim, da se dela učiteljstvu krivica.«

Jaklič: »Ni treba nič misliti! Jaz in centralni odbor tako zahtevamo.«

Dr. Lampe (sam zase): »To je pa vendar dobro, da imamo Slomškarje. Jaklič jih ima na vrvi, da je veselje. Dokler me vrag ne vzame, hočem skrbeti, da Jakliču ne bo treba jesti šolskega prahu.«

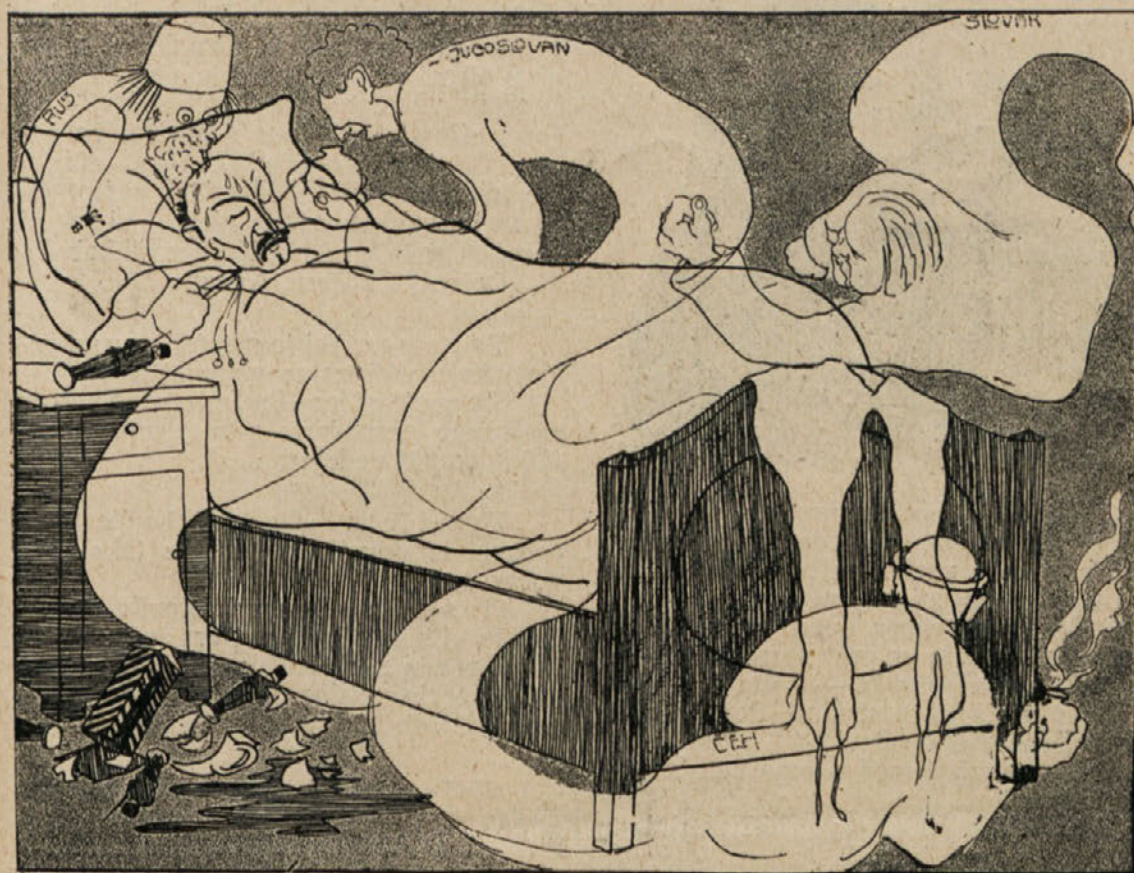
Ljuba Neža!

Gospod Filip gre s svojo zaročenko na izprehod. Čez nekaj časa prižge žveplenko in hoče kaditi svalčico. Ona pravi: »Nočem, da kadiš, ker mi tobakov dim škoduje.«

On: »Saj moje cigarete so najfinейše.«

Ona: »Tudi moji klobuki so najfinейši, pa vendar ti račun smrdi, kadar ti ga predstavim.«

Nočni strahovi zunanjega ministra.



Veleizdajalci.

Ljuba Neža!

Ko je bil gospod Silvester že pet let oženjen, reče nekega dne svoji boljši polovici: »Veš ti, Olga, jaz bi rad, da bi mi dva imela vsaj enega potomca.«

O n a : »Oh, ne, ne.«

O n : »Zakaj pa ne?«

O n a : »Veš, če ti umrješ, se jaz brez otrok vendar lažje zopet omožim.«

Ljuba Neža!

Neki meščan potuje po deželi. Ustavi se v vaški gostilni ter si naroči četrto vino, zraven pa tudi četrto vodo. Krčmar mu prinese na mizo zaželjeno pijačo in odide. V sobi pa ostane šestleten krčmarjev sinček. Otrok pristopi k tujcu in vpraša: »Gospod, čemu ste si tudi vodo naročili?«

G o s p o d : »Samo vino je premočno, zato ga bom z vodo mešal.«

O t r o k : »O ni vam treba mešati, saj so oče vlili včeraj dve vederci vode v sod, da vino ne bo premočno.«

Popotnik vpraša vratarja: »Prosim, pokažite mi vrata na stranišče!«

Vratar na dolgo jeclja: »H-o-o-o-d-i-i-t-e na-a de-e-e-e-sno-o, po-o-o-o tem na-a le-e-e vo-o...«

»Hvala, gospod, je že prepozno...«

Sonet.

Pripeljal da nevesto bi si v vežo,
na Šmarni gori sem Antona cukal,
cerkvena vrata tu in tam porukal,
celo na Kum šel prosit sveto Nežo.

Tako da katero vjel bi v svojo mrežo,
okrog svetnic, svetnikov sem se sukal,
v dvorano tudi tu in tam pokukal,
po božjih potih hodil sem na prežo.

Toda vse to mi nič ni pomagalo,
svetništvo nima že moči nobene —
povsod sem trkal na granitno skalo.

Tako neveste nimam še, ne žene...
Kdaj voz pripelje mi nevesto z balo,
kdo mi skrivnost veliko razodene?



Omen! — Slutnja, ta mene še nikdar ni varala, posebno pa tedaj ne, če ima za podlago kake znake, pa naj bodo že taki ali taki. Vselej mi prinese prav!

Tako na primer dobro vem, da bomo trpeli glad, če so naše shrambe prazne. Če vidim lastovke — prišla bo vigred.

Če bo imel zasedanje deželni zbor — zvišali se bodo davki.

Če bo prišel mož s kapo na glavi — me bo rubil.

Če se bo bližal mojej hiši razdrapan človek — bode beračil.

Če bo prišel klerikalec — bo vohunil.

Če bo odprl v deželnem zboru usta naš gospod poslanec — udrihal bode po šolskih palačah.

Če bo vlada nameravala dati nam Slovencem kako drobtinico — nastal bo krik v nemškem taboru.

Če se gresta kopat v Opatijo avstrijski in laški zunanji minister — je imel laški min. znotraj neljubo bolezen, skomino, ki ga je tlačila na kup in to si je hotel ozdraviti.

Če se bo dalo na Koroškem kaj za učiteljstvo — slovenski učitelj nič ne bode dobil.

Če bo zavladal § 14. — najelo se bode za kanone novo posojilo.

Če bode imel shod klerikalen poslanec — obljubljal bo zlate gradove.

Če ima na sebi »narodnjak« kuto — mu v resnici narodnost ni mar.

— Posebno pa imena, ta so mojim slutnjam zanesljiva podlaga. Tako bi jaz nikdar ne bil zaupal dr. Švihi, ker ta beseda me spominja na rek: »Šviha, švaha čez dva praha.«

Če si nadene kak klošternik ime Angela, tedaj je to že jako sumljivo. Slutnja mi pravi, da je pod tako kuto več hudiča, kot angela.

Ljuba Neža!

Neki cigan je bil na sumu, da je v neki vasi več stvari pokradel. Dva orožnika ga gresta iskat. Ko prideta blizu doma, je žena z otroci vred na cesti kamenje tolkla. Orožnik vpraša: »Kje imate Miho?« — Ona: »Gospodine! Tam v hosti drva nabira! Ga hočem poklicati?« »Da,« — pravi orožnik. Ona kliče: »Miha, hodi vamo, došli so heroni, donesli so pinča, ki rapati kera!« Orožnik reče: »Kaj praviš baba?« — »Domu ga kličem, domu!«

Trgovec (ki je sprejel novega pomočnika): »Ali znate goljufati?«

Pomočnik: »Pa še kako! Svojega prejšnjega gospodarja sem ogoljufal za 200 K pa niti vedel ni...«

Kmetica: »Gospod, bodite tako prijazni in povejte mi, kje je tukaj kak dober urar!«

Gospod: »Tam pri rotovžu, pa kaj hočete vi s petelinom pri urarju?«

Kmetica: »Ja, pogledjte vi, prej je pel ta mrcina vedno ob petih zjutraj, zdaj se je pa pokvaril, in poje ob sedmih.«

»Očka, kupi mi konja«, je prosil mali Dušan svojega očeta, ko je odhajal v mesto. »O. ne,« je odgovoril oče, »toliko denarja nimam; le pridno se uči in ko iz tebe kaj postane, si boš lahko kupil konja in kočijo.« — »O, potem se pa ti gotovo nisi mnogo učil,« odgovori mali paclavec.



»Ježeš, Minka, kaj pa tako jokaš? Ali ti je odšel fant k soldatom?«

»Ja, vsi trije ob enem!...«

Ljuba Neža!

Mimi mi je pravila, da so pri sosedovih dobili trojčke, a jaz ji ne verjamem, ker se ona vedno za polovico zlaže.

Italijan (vpraša Slovenca): »Koliko ura ga imaste?«

»Samo eno,« odgovori Slovenec in hiti naprej.

Stranka (trgovskemu pomočniku): »Zakaj ste mi dali včeraj tako majhna jajca?«

Pomočnik: »Oprostite, nisem jaz kriv, ampak kokoš.«

Mihec Posedač pripoveduje:



»Corpo di makaroni! Ali mislite, da je eksčenca prišel za to v Opatijo, da bo samo na bedasta vprašanja odgovarjal? Danes je na vrsti velika politika. Avdijence ob takih dneh niso običajne.« — Tako me je nadržal tajnik laške eksčence, ko sem zaprosil za kratek razgovor.

»Oprostite, sem regnikolo iz Trsta, ter menim, da kot takemu lahko spregledate te običaje.«

»A, tako! Potem pa prosim vljudno, signore. Potrudite se brzo, našli boste eksčencelo ravno pri kosilu.«

Ko mi je pokazal sobo, sem hitro vstopil, ne meneč se za gospoda tajnika, ki je govoril kar naprej, kakor bi mlel suhe makarone.

Dakako se je gospoda malce začudila, ko sem padel v obednico, kakor bo nekoč padla laška armada v Južne Tirole.

Ker je bila naša eksčenca navzoča, sem takoj pričel slaviti veliko njeno zaslugu za — Italijo. To je bilo naši eksčen-

ci tako povšeči, da je v navdušeni napitnici čestital laški eksčenci, češ, da je zelo brihtna butica, kar se tiče naše notranje politike.

Ko sem se tudi jaz pripravil, da izročim med štiri stene svoj usodepolni govor, je laška eksčenca položila kazalec desne roke čez usta tako, kakor slikajo sv. Janeza Nepomuka, ter pomežikal proti naši eksčenci.

»Ker sem prišel kot regnikolo notri, naj tudi tak ostanem,« sem si mislil, ter prižgal eno dragih cigar, ki bo v državnem proračunu pod točko »za zunanje ministrstvo.«

Naša eksčenca se je z nekaterimi damami (te so važne za usodo narodov) odstranil na partijo šaha, pravi laška eksčenca: »Po tvojem nastopu sem takoj spoznal, da si tržaški regnikolo in me zato veseli. Samo to mi ni prijetno, da vstopiš med obedom. Obed je bil pripravljen samo za diplomate!«

»Če eksčenca želi, plačam, kar sem pojedel,« sem dejal, ter segel v žep.

»Bedak! Kdaj pa Lah plača. To plača že Avstrija!«

Jaz sem vzdihnil.

»No, kaj ti leži na srcu?« je očetovsko vprašal eksčenca. »Ali bi rad zvedel, kako so nastavljene mreže?«

»Seveda, eksčenca.«

»Toraj poslušaj! Ves denar, kar ga še imajo, bodo dali za bojne ladje. Za trdnjave jim torej ne ostane toliko, kolikor rabijo novih na Tirolskem. Mesto nas bodo branili Solun pred srbsko trgovino, mi bomo pa pazili na Tirolsko. — S tem so zadovoljni.«

»Kako pa s Primorjem, eksčenca?«

»V kratkem se začne nov veleizdajalni proces, ki mora trajati dve leti. Ko bodo Jugoslovani v preiskavi, — vi delajte. Sodnija se ne bo mogla, pečati z drugim, kakor z veleizdajalci. Iz Italije dobite dovolj denarja!«

»Hvala za pojasnilo, eksčenca! — Kaj pa zunanja politika? Ali se s to niste pečali?« sem vprašal.

»Mi Lah delamo doma zunanjo politiko, drugam hodimo delat notranjo, tako delamo vedno, da je za nas prav!«

Ko sem se mu še enkrat zahvalil za pojasnilo, mi je stisnil še par spredaj opisanih cigar, ter me milostno odpustil.

Ko sem šel proti hotelu »Liburnija«, sem dejal:

»Če bi šlo po načrtu Italije, bi bilo kmalu konec domovine!« — In to prav res.

»Corpo di makaroni!« je zažvekal za menoj polentarski tajnik.

Lov na špijone in veleizdajalce v Avstriji . . .

